

YHTIÖITTÄMISPAKKO JA SOTE- UUDISTUS

Hanna-Kaisa Hopponia
hanna-kaisa.hopponia@staff.uta.fi

Toteutuuko demokratia sote-maakunnissa? Vapaus valita
toisin, keskustelutilaisuus 7.3.2017, Annantalo, Helsinki

YHTIÖITTÄMISPAKKO – MISTÄ ON KYSE?

- Hallituksen tavoitteena on ”laajentaa [sote-] markkinoita hallitusti ja muodostaa terveet markkinat”
- Tätä perustellaan valinnanvapauden ja monituottajamallin turvaamisella, joiden taas väitetään tehostavan ja parantavan palveluja
- Yhtiöittäminen liittyy tuottajien kohteluun yhdenvertaisesti monituottajamallissa

SOTE JA MITTAAMISEN VAIKEUS

- **Sosiaali-** ja terveyspalvelut eivät ole ”kappaletavaraa”
 - Yksittäiset toimenpiteet/palvelut vs. hyvinvointi laajasti ymmärrettynä/hoiva
 - – mitä on ’vaikuttavuus’ hoivassa?
 - Luottamuksen rooli asiakkaissuhteissa, arvaamattomuus, subjektiivisuus, prosessinomaisuus, asiakkaan valinta vs. ammatillinen osaaminen
 - → vaikeuttaa mittaamista, vertailua ja kilpailua
- Kv-tutkimus esimerkiksi vanhuspalveluista kertoo, että kilpailu ja valinnanvapaus ei hillitse kustannuksia tai paranna laatua

JULKISEN JA YKSITYISEN ROOLIT

- Sosiaali- ja terveyspalveluissa kyse epätasa-arvoisesti jakaantuneiden resurssien, riskien ja taakkojen jaosta; 'perusinfra', jonka varassa myös markkinat toimivat; julkinen vastuu & demokraattinen kontrolli
- Nyt julkisen ja markkinoiden roolia ollaan muuttamassa huomattavasti; julkinen sekä kilpailija markkinoilla että tilaaja ja tuottaja, järjestäjä, vastuutaho, valvoja..
- Transaktiokustannukset; integraation haasteet
- Arvoperiaatteet: markkinat ja kilpailu vs. luottamus ja solidaarisuus?

LÄHTEITÄ JA LUETTAVAA

THL: <https://www.thl.fi/fi/-/valinnanvapautta-ja-sote-palveluiden-integraatiota-on-vaikeaa-sovittaa-yhteen>

STM: <http://stm.fi/sote-uudistus/ukk>

Lehto (2017) Sote-markkinat julkisen sääntelyn haasteena

http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/132032/YP170306_lehto_online.pdf?sequence=1

Hoppania ym. (2016) Hoivan arvoiset, Gaudeamus

Anttonen, Anneli (2016) 'Sote-uudistuksen kipupisteitä.' *Talous ja yhteiskunta* 3/2016, <http://www.labour.fi/ty/tylehti/ty/ty32016/ty32016pdf/ty32016Anttonen.pdf>

Meagher, G. and Szebehely, M. (eds) 2013, *Marketisation in Nordic eldercare: a research report on legislation, oversight, extent and consequences*, Stockholm University, Stockholm, <http://www.normacare.net/wp-content/uploads/2013/09/Marketisation-in-nordic-eldercare-webbversion-med-omslag1.pdf>

